

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei: Agenda pentru un turism european durabil și competitiv

COM(2007) 621 final

(2009/C 27/03)

La 19 octombrie 2007, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Comisia a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei: Agenda pentru un turism european durabil și competitiv.

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 13 iunie 2008. Raportor: dl Mendoza Castro.

În cea de-a 446-a sesiune plenară care a avut loc la 9 și 10 iulie 2008 (ședința din 10 iulie 2008), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 108 voturi pentru și 5 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Comitetul Economic și Social European salută și apreciază Comunicarea Comisiei „Agenda pentru un turism european durabil și competitiv” și susține angajamentul Comisiei de a consolida strategia și politica în domeniul turismului pentru următorii ani într-un mod clar, prin intermediul Agendei care permite punerea acestora în practică în mod cotidian. Această nouă politică a fost deja prezentată anterior în Comunicarea Comisiei „O nouă politică europeană în domeniul turismului: consolidarea parteneriatului pentru turism în Europa”.

1.2 Comitetul recunoaște efortul Comisiei de a sintetiza numeroasele documente, opinii și dezbateri pe această temă. Comunicarea îndeplinește cu succes sarcina de a transmite într-o formă clară publicului larg rezultatele lucrărilor Grupului pentru un turism durabil, ale experților care au elaborat raportul și concluziile consultării publice lansate ulterior.

1.3 Comitetul consideră adecvate atât fundamentarea acestor noi politici pe Strategia de la Lisabona reînnoită, cât și obiectivele generale propuse de sporire a competitivității și a durabilității, precum și cele mai specifice de prosperitate economică, echitate și coeziune socială și protecția mediului și a culturii.

1.4 Comitetul este de acord cu provocările identificate în comunicarea Comisiei și cu măsurile propuse pentru abordarea acestora. Metodologia propusă constă în implicarea tuturor părților interesate, prin diverse forme de colaborare și „colaborare competitivă”. Această implicare reprezintă piatra de temelie a noii politici în domeniul turismului și a Agendei de aplicare a acesteia. Importanța provocărilor menționate în comunicarea Comisiei este evidentă, iar studiul continuu al repercusiunilor gazelor cu efect de seră asupra durabilității trebuie să constituie în viitor un element-cheie al Agendei.

1.5 Comitetul consideră adecvată sarcina asumată de Comisie de a pune în aplicare această nouă politică prin dialog, cooperare, lansarea de acțiuni de sprijin și coordonarea între părțile interesate. „Agenda pentru un turism european durabil și competitiv” reprezintă o dezvoltare a metodologiei concrete și a instrumentelor de acțiune propuse pentru fiecare dintre părțile implicate în turismul european. Cu toate acestea, Comitetul consideră că, prin Direcția Generală Întreprinderi, Comisia poate și trebuie să joace un rol mai activ și trebuie să conducă punerea în aplicare a numeroase inițiative la nivel european, ca, de exemplu, turismul social, turismul pentru toți sau formarea în

domeniul turismului. În mod special, atât Comisia, cât și celelalte instituții ar trebui să depună mai multe eforturi pentru a implica întreprinderile mici și mijlocii, precum și microîntreprinderile în atingerea obiectivului de durabilitate a turismului și în aplicarea și îndeplinirea Agendei. Comitetul salută inițiativa Comisiei privind „destinațiile europene de excelență”, care constituie un exemplu de bune practici și o dovadă pentru ceea ce poate fi realizat.

1.6 Încă o dată, CESE recomandă și propune sprijinirea Forumului european pentru turism și continuarea discuțiilor și studiilor privind înființarea unui Consiliu consultativ european pentru turism și a unei Agenții europene pentru turism. Ambele instituții ar putea eventual servi drept forumuri pentru autoritățile din domeniul turismului și diversele părți implicate în sectorul turistic, pentru ca acestea să colaboreze pentru a îmbunătăți și difuza informațiile privind turismul durabil și competitiv, pentru a monitoriza aplicarea politicii și a Agendei pentru turismul european și, în special, pentru a încerca să determine tendințele din sectorul turismului și să elaboreze măsurile necesare. Obiectivele celor două instituții ar putea viza, în mod special, perspectiva schimbărilor climatice, repercusiunile acestora asupra turismului și acțiunile care trebuie întreprinse în acest domeniu.

1.7 Comitetul salută intenția manifestată de Comisie de a îmbunătăți utilizarea instrumentelor financiare disponibile. Concret, Comitetul consideră că domeniul turismului social oferă un teren propice unui schimb de experiență cu caracter transnațional, sub formă de proiecte pilot. Câteva exemple posibile în acest domeniu sunt turismul social și turismul pentru toți, dezvoltarea resurselor umane, dezvoltarea produselor și pătrunderea pe piață. Comitetul consideră că există deja un spațiu de manevră suficient de mare pentru a reuni experiențele transfrontaliere sub formă de proiecte experimentale în aceste domenii.

1.8 CESE întâmpină cu satisfacție încheierea lucrărilor întreprinse în cadrul Agendei 21 pentru turism, ale căror rezultate, prezentate în Comunicarea Comisiei „Agenda pentru un turism european durabil și competitiv”, completează și consolidează politica generală de durabilitate în domeniul turismului european. De fapt, documentul tehnic elaborat de comisia înființată în acest scop constituie baza și completarea comunicării Comisiei Europene, fapt pentru care cele două documente trebuie analizate împreună.

1.9 În ceea ce privește domeniul statistic, Comitetul salută cererea de propuneri lansată de Comisie și solicitată de CESE privind crearea unei rețele de observatoare ale turismului, care nu numai să permită colectarea datelor din sector, ci și să aducă o viziune strategică și prospectivă, având capacitatea de a anticipa și a elabora acțiuni viitoare.

1.10 CESE își exprimă disponibilitatea de a continua lucrările în domeniul turismului conform principiilor exprimate în comunicarea Comisiei privind Agenda și invită celelalte instituții europene, statele membre, autoritățile locale și regionale, părțile interesate din acest sector (întreprinderile și sindicatele) și toți cetățenii să colaboreze pentru înțelegerea și susținerea turismului ca un drept general și ca activitate economică strategică pentru viitorul Europei. De asemenea, pentru a spori durabilitatea și competitivitatea turismului, este necesar ca toate părțile interesate și toți consumatorii să acționeze responsabil.

1.11 Deși comunicarea Comisiei ia în considerare criteriile și elementele de natură socială care configurează activitatea turistică, CESE regretă că nu se face referire la conceptul și realitatea cetățeniei europene; turismul este în fapt (și ar putea fi într-o mai mare măsură) un element care unește culturile și realitățile sociale în jurul acestei cetățeniei europene, pe care trebuie să o promoveze și să o dezvolte fiecare dintre noi. Varietatea și diversitatea culturilor, limbilor, patrimoniului natural și cultural din diferitele state ale Europei reprezintă o mare bogăție, care poate și trebuie să fie utilizată și valorificată ca formă de cunoaștere reciprocă și de recunoaștere a drepturilor noastre în calitate de cetățeni europeni. Alt aspect căruia ar trebui să i se acorde o atenție deosebită în dezbaterile și documentele pe tema turismului la nivel european este cultura, având în vedere sinergiile posibile între turism și cultură, așa cum s-a semnalat deja într-un alt aviz al Comitetului.

1.12 În procesul de îmbunătățire a competitivității și a durabilității turismului, trebuie să se ia în considerare caracteristicile specifice ale destinațiilor. Comitetul recomandă să se țină seama de particularitățile acelor state membre care depind în mare măsură de turism. În momentul elaborării politicilor și propunerilor în domeniul turismului, trebuie să se acorde atenția cuvenită necesităților diferitelor teritorii. Se recomandă ca studiile de impact realizate de Comisie să ia în considerare efectul potențial disproporționat asupra diferitelor regiuni și sectoare, ca, de exemplu, în cazul destinațiilor care depind în mare măsură de transportul aerian și nu dispun de niciun alt mijloc de transport sau care depind aproape în totalitate de acesta, cum este cazul insulelor.

1.13 CESE consideră că ansamblul principiilor și valorilor invocate în comunicarea Comisiei (durabilitate, bunăstare socială, competitivitate, cooperare, parteneriat, rentabilitate, securitate, calitatea locurilor de muncă etc.) constituie de fapt un model de turism european, nu pentru că formează un ansamblu de reguli, ci pentru că aceste principii și valori sunt aplicate pe scară largă în întreaga Uniune Europeană.

1.14 CESE încurajează Comisia să ia măsuri pentru recunoașterea la nivel european a cunoștințelor și competențelor în domeniul turismului, ca formă de sporire a cantității și a calității locurilor de muncă din acest sector. Trebuie promovată Europass, care este o modalitate de prezentare simplă și ușor de înțeles în întreaga Europă (Uniunea Europeană, AELS/SEE și țările candidate) a calificărilor și competențelor personale ale lucrătorilor care doresc să caute un loc de muncă și să se deplaseze în scop profesional pe întreg teritoriul Europei.

2. Comunicarea Comisiei

Pentru a face mai bine cunoscut și înțeles ceea ce dorește să transmită Comisia tuturor părților interesate și instituțiilor europene, este necesară o scurtă prezentare a textului comunicării, rezumând principalele sale contribuții.

2.1 Prezentarea comunicării

2.1.1 **Provocarea pe care o constituie atingerea unui echilibru între durabilitate și competitivitate.** În prima parte, de introducere, comunicarea Comisiei recunoaște rolul fundamental și strategic al turismului în economia europeană, bazându-se nu numai pe datele cantitative, ci și pe capacitatea acestuia de a crea locuri de muncă și de a îndeplini astfel obiectivul Strategiei de la Lisabona reînnoite. Merită citată aici rata de creștere prevăzută, de peste 3 %, care constituie, fără îndoială, o contribuție substanțială la obiectivele referitoare la ocuparea forței de muncă, însă care, în anumite cazuri și pe termen lung, poate reprezenta o amenințare de depășire a limitelor impuse de durabilitate.

2.1.2 **Competitivitate și durabilitate: două condiții compatibile.** Competitivitatea, afirmă în mod clar comunicarea Comisiei, depinde de durabilitate, de calitatea experienței turiștilor și face referire în mod special la cerințele impuse sectorului turismului de schimbările climatice. Responsabilitatea socială a întreprinderilor poate aduce o contribuție decisivă în acest domeniu, prin adoptarea de măsuri de adaptare la schimbările climatice și de combatere a acestora, promovând în același timp inovația și valoarea ofertelor turistice pentru o lume care se confruntă cu importante provocări la nivel global.

2.2 **Conținutul Agendei.** În comunicarea sa, Comisia propune atingerea unui nou echilibru între bunăstarea turiștilor, mediu și competitivitatea întreprinderilor și a destinațiilor. Acest echilibru trebuie creat prin participarea tuturor părților interesate.

2.2.1 **Obiective și provocări.** Comunicarea Comisiei propune trei obiective fundamentale care să servească drept ghid de acțiune pentru toate părțile interesate: prosperitatea economică, echitatea și coeziunea socială, protecția mediului.

Comunicarea Comisiei enumeră, de asemenea, provocările majore care trebuie abordate în vederea atingerii acestor obiective:

- gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale;
- reducerea la minimum a poluării și a utilizării resurselor;
- gestionarea schimbării în interesul bunăstării cetățenilor;
- reducerea caracterului sezonier al cererii;
- combaterea impactului pe care îl are transportul asupra mediului;
- crearea unui turism accesibil tuturor;
- îmbunătățirea calității locurilor de muncă din sectorul turismului;
- garantarea siguranței turiștilor și a comunităților locale din zonele turistice.

Această listă de provocări este deschisă și dinamică; diversele părți interesate din sector trebuie, în mod constant, să o actualizeze, să-i stabilească prioritățile și să o gestioneze în spirit de colaborare.

2.2.2 Un cadru de acțiune. Comunicarea Comisiei sugerează că o acțiune coerentă în vederea realizării obiectivelor și a abordării provocărilor implică asigurarea colaborării și gestionarea responsabilă a destinațiilor, întreprinderilor și turiștilor; de asemenea, stabilește condițiile necesare pentru atingerea acestei coerențe.

2.2.3 Principii. Comunicarea Comisiei propune nouă principii care trebuie respectate pentru a putea atinge obiectivul unui turism durabil și competitiv. Subliniem trei dintre acestea:

- respectarea limitelor care pot fi stabilite pentru capacitatea de primire, facilități sau volumul fluxurilor de turiști;
- găsierea unui ritm de dezvoltare adecvat resurselor naturale, culturale și sociale disponibile la un moment dat;
- planificarea pe termen lung, care reprezintă o condiție indispensabilă pentru atingerea echilibrului între durabilitate și competitivitate.

2.3 Progrese comune. În această parte, Comisia subliniază necesitatea ca toate părțile interesate din sector să-și unească eforturile și să acționeze în mod voluntar și continuu. Modelul propus se bazează pe respectarea principiului subsidiarității, punând accentul pe acțiunea la nivelul destinațiilor, însă într-un cadru de sprijin național și comunitar. Prin urmare, comunicarea ia în considerare atât rolul diferitelor părți interesate din sector, cât și rolul Comisiei Europene, în lumina Tratatului.

2.3.1 Rolul părților interesate. Urmând concluziile Grupului pentru un turism durabil, comunicarea atribuie responsabilități vaste și roluri specifice pentru fiecare dintre cele trei domenii de acțiune: destinațiile, întreprinderile și turiștii. Se face în mod special referire la necesitatea de a transmite și de a difuza în rândul microîntreprinderilor mesajul referitor la atingerea echilibrului între durabilitate și competitivitate.

2.3.2 Rolul Comisiei Europene. Comisia își recunoaște responsabilitatea de a acționa în conformitate cu Tratatul și se angajează să lanseze și să susțină diverse inițiative la nivel comunitar, în cadrul stabilit de Agendă și dincolo de acesta. Dintre aceste inițiative, patru grupuri de acțiuni merită o atenție deosebită:

- mobilizarea părților interesate pentru a obține și împărtăși cunoștințe, în cadrul echilibrului dintre durabilitate și competitivitate. Forumul european pentru turism reprezintă un bun exemplu pentru schimbul de idei și experiențe;
- încurajarea și sprijinirea destinațiilor europene de excelență ca exemple de bune practici și promovarea acestora ca rețele de destinații durabile și competitive;
- mobilizarea diferitelor instrumente financiare comunitare. Comisia se angajează să difuzeze informații pentru mai bună utilizare a acestora în domeniul turismului;
- integrarea durabilității și competitivității în cadrul politicilor Comisiei și aplicarea acestora în diversele teritorii cu sensibilități și nevoi foarte diferite: zone litorale, montane, rurale și urbane.

2.4 Concluzia comunicării

Comunicarea Comisiei se încheie prin lansarea unui apel la o deplină colaborare între toți actorii din domeniul public și privat pentru adoptarea și punerea în practică a Agendei. Este reiterată recomandarea de instituire a unei colaborări la toate nivelurile, condiție necesară pentru sporirea competitivității, care să asigure un turism european atrăgător și durabil pe termen lung. Comisia își propune ca termen anul 2011, pentru evaluarea planului de acțiune stabilit de Agendă. Obiectivul avut în vedere de Comisie prin prezentarea comunicării este, așadar, foarte clar.

3. Observații generale

3.1 Turismul și importanța strategică a acestuia în cadrul economiei europene au fost recunoscute de toate instituțiile europene în declarații atât formale cât și informale care consolidează rolul acestuia, transmițând mesajul în rândul tuturor părților interesate și dând un impuls puternic acestui sector. Importanța turismului nu ține doar de considerații economice, ci și de relevanța sa socială în cadrul construirii Europei cetățenilor. Chiar și recunoscând acest impuls, mai rămân multe de făcut pentru ca turismul să ajungă să dețină un rol-cheie în politica europeană, atât în prezent cât și în viitor.

3.2 Este foarte important să se menționeze faptul că noul Tratat de la Lisabona recunoaște importanța turismului pentru Europa și oferă Uniunii Europene posibilități suplimentare de a contribui la dezvoltarea acestuia. Acest tratat conferă Uniunii Europene autoritatea și îndatorirea de a sprijini, coordona și completa acțiunea statelor membre, și stabilește ca obiective încurajarea unui mediu favorabil dezvoltării întreprinderilor și stimularea schimburilor de bune practici.

3.3 Turismul a fost abordat în cadrul diverselor instituții europene după cum urmează:

- în cadrul **Parlamentului European**, care a aprobat o serie de rezoluții sub diverse forme privind turismul și impactul său asupra ocupării forței de muncă și economiei, cum ar fi rezoluțiile „Turism și dezvoltare” și „Noi perspective și provocări pentru turismul durabil”;
- în cadrul **Consiliului Uniunii Europene**, care s-a ocupat de turism cu diverse ocazii, prin intermediul concluziilor și planurilor de acțiune, în special cu scopul de a sublinia necesitatea unui turism durabil, competitiv și care să genereze locuri de muncă. Trebuie menționate în mod special concluziile Consiliului adoptate la 7 iulie 2006, asupra Comunicării Comisiei privind noua politică în domeniul turismului a UE; Consiliul salută această politică și invită Comisia să joace un rol activ în coordonarea diverselor politici;
- în cadrul **Comisiei Europene**, prin intermediul diverselor comunicări — în special cea din martie 2006 care stabilea noua politică în domeniul turismului a UE — al creării, consolidării și menținerii forumurilor europene pentru turism, al organizării de conferințe pe diverse teme: turismul social, Agenda 21 pentru turism și multe alte activități, precum proiectul experimental privind „Destinațiile europene de excelență”, prin care se recunosc și se promovează bunele practici aplicate în statele membre UE și în țările candidate;

- în cadrul **Comitetului Regiunilor**, care, printre alte lucrări, a elaborat avize privind comunicările Comisiei, precum „Un cadru de cooperare pentru viitorul turismului european” și „Orientări de bază pentru durabilitatea turismului european”;
- în cadrul **Comitetului Economic și Social European**, care a avut și continuă să aibă un interes special pentru turism, precum o arată cele peste 11 avize elaborate din 1999 până în prezent, participarea activă la diversele forumuri europene pentru turism organizate de Comisie, participarea la numeroase evenimente pe teme legate de turism, precum și promovarea acestora. Este demnă de remarcat colaborarea reciprocă între CESE și alte instituții în legătură cu toate inițiativele lansate de oricare dintre acestea în domeniul turismului.

3.4 Prezentul aviz al CESE se dorește a fi un element de evaluare a comunicării Comisiei, în ceea ce privește contribuțiile acesteia atât la elaborarea politicii, cât și la modalitatea de gestionare a acesteia; de asemenea, dorește să aducă propuneri care să îmbogățească textul sau măcar dezbateră pe marginea acestuia.

3.5 La fel ca și Avizul CESE INT/317 privind Comunicarea Comisiei privind noua politică în domeniul turismului, prezentul aviz CESE dorește, încă o dată, să afirme următoarele:

- turismul este un drept al tuturor cetățenilor, după cum se specifică în Codul etic mondial al turismului, și care aduce cu sine obligația de a respecta bunele practici;
- este un drept care, în plus, generează bogăție și rentabilitate directă și indirectă, în special pentru întreprinderile foarte mici, mici și mijlocii, creând o industrie strategică și care s-a dovedit a fi stabilă pentru Europa;
- calitatea serviciilor prestate de agenții din sector și responsabilitatea utilizatorilor față de comunitățile locale sunt valori care trebuie păstrate ca baze pentru continuitatea acestuia;
- turismul are sau ar trebui să aibă un impact pozitiv la nivel local și regional asupra condițiilor economice, sociale, culturale și de mediu, precum și asupra mediului urban și, în acest sens, reprezintă un instrument de cunoaștere a altor culturi și feluri de a fi și de a acționa, precum și un instrument de cooperare interregională;
- turismul este un sector dinamic și care generează numeroase locuri de muncă în prezent și în viitor, având potențialul de a crea locuri de muncă de calitate, stabile și care se bucură de drepturi sociale;
- turismul suferă de probleme legate de aglomerare și de caracterul sezonier, care duc la pierderea competitivității;
- credem în importanța practică a „Agendei pentru un turism european durabil și competitiv”, care conferă claritate și are obiective ambițioase;
- modelul turistic european reprezintă o necesitate internă și poate fi o referință mondială dacă se bazează nu atât pe legislație suplimentară, cât pe valori cum ar fi calitatea, durabilitatea, accesibilitatea etc., asumate în mod liber de destinațiile turistice și de toți actorii implicați;
- modelul turistic european se bazează și este îmbogățit prin varietatea de destinații, de modalități de a înțelege turismul și prin diversitatea formelor sale de exprimare;

- acest model turistic european pe care îl sprijinim este un instrument util pentru menținerea păcii și înțelegerii între popoare.

4. Observații specifice

4.1 Comunicarea Comisiei exprimă în mod clar propunerea privind echilibrul care trebuie atins între durabilitate și competitivitate și modalitatea de a-l obține în practică. Integrarea tuturor acestor aspecte într-o comunicare relativ scurtă a presupus, fără îndoială, un mare efort de sinteză și analiza unui mare număr de documente, opinii și dezbateri. Trebuie subliniat faptul că s-a îndeplinit obiectivul de informare a societății asupra viziunii de bază a Comisiei în ceea ce privește viitorul sectorului și acțiunile de întreprins în cadrul acestei complexe industrii.

4.2 Argumentele prezentate în comunicare în favoarea Agendei par a fi adecvate, în măsura în care acestea evaluează, pe de o parte, impactul economic al turismului și capacitatea acestuia de a crea locuri de muncă pentru tineri și, pe de altă parte, echilibrul necesar între durabilitate și competitivitate care, pe termen lung, se sprijină reciproc. Studiile de impact precum cel privind amprenta de carbon asupra mediului a diverselor activități și teritorii sau cel privind capacitatea de suport sau de primire sunt elemente esențiale pentru atingerea și menținerea echilibrului între aceste variabile. Acceptarea generală a faptului că există limite în extinderea și ritmul activității turistice stă la baza echilibrului dintre durabilitate și competitivitate.

4.3 Comunicarea Comisiei ar fi trebuit poate să analizeze mai amănunțit noul Tratat de la Lisabona, pentru a observa cum se integrează Agenda în contextul acestuia și care este relevanța sa în punerea în practică a noii politici europene în domeniul turismului. Să nu uităm că statele și regiunile au afirmat în repetate rânduri că doresc să-și mențină competențele în materie de turism, dar fără a aduce atingere atribuției Uniunii de a-și exercita funcții de stimulare și coordonare a unor anumite aspecte comune care pot spori competitivitatea sectorului turistic european. De exemplu, crearea și menținerea unui portal european de promovare a Europei ca destinație turistică reprezintă deja un instrument valoros și util, care poate propune ansamblul țărilor Europei ca destinație turistică variată și privilegiată.

4.4 Provoacă și obiectivele menționate în comunicarea Comisiei sunt, cu siguranță, cele mai importante cu care se va confrunta turismul în următoarele decenii. Fără îndoială, provocările principale referitoare la durabilitate și la sporirea competitivității sunt suficient de ample pentru a cuprinde și alte provocări, cum ar fi îmbunătățirea calității, reducerea caracterului sezonier sau o mai mare calificare a lucrătorilor din turism; aceste aspecte au fost și ele menționate în Agenda.

4.5 Comunicarea Comisiei lansează numeroase apeluri la colaborare întrucât, în concordanță cu noua politică în domeniul turismului, se propune întărirea acesteia ca orientare călăuzitoare și identificatoare. Este demn de menționat rolul sindicatelor și al organizațiilor de angajatori, care trebuie incluse în procesul de colaborare și invitate să participe la toate dezbaterile și forumurile, precum și la punerea în aplicare a măsurilor generale de dezvoltare a sectorului turismului. În mod similar, ar fi utilă promovarea rețelelor stabile de orașe și destinații turistice, cu țelul comun de a spori competitivitatea și durabilitatea.

Comitetul salută promovarea „destinațiilor europene de excelență” și insistă ca acest concept să includă o gestionare corectă a relațiilor profesionale și sociale, precum și participarea sindicatelor și organizațiilor de angajatori la destinația aleasă, ca modalitate de a spori durabilitatea și competitivitatea destinațiilor turistice.

De asemenea, merită subliniat rolul jucat de organizațiile consumatorilor, în cadrul competențelor care le revin.

4.6 Comisia își asumă sarcina de a pune în aplicare această nouă politică prin cooperare, lansarea de acțiuni specifice de sprijin și coordonarea între părțile interesate. Agenda impune în mod clar asumarea unei mai mari responsabilități de către toate părțile implicate din sector. În opinia CESE, DG Întreprinderi are un rol foarte important în cadrul acestei sarcini de coordonare a tuturor politicilor europene care vizează turismul în mod direct sau indirect și care afectează diferitele tipuri de destinații cu caracteristici specifice.

4.7 De asemenea, în opinia Comitetului, Comisia ar trebui să aibă un rol mai activ în punerea în aplicare a inițiativelor la nivel european, una dintre acestea fiind cea privitoare la turismul social transnațional la nivel european. În mod concret, trebuie menționat că CESE a propus în repetate rânduri — și propune din nou cu această ocazie — sprijinirea și promovarea Forumului european pentru turism și continuarea discuțiilor și studiilor privind crearea unui Consiliu consultativ european pentru turism și a unei Agenții europene pentru turism, organisme care să furnizeze informații și să monitorizeze politicile și acțiunile în domeniul turismului european. De asemenea, CESE propune Comisiei să promoveze cercetarea în vederea introducerii platformelor tehnologice în sectorul turismului, care să îmbunătățească modul de comercializare a produselor turistice, având în vedere în special posibilitățile de promovare a turismului intern în Europa și sursele potențiale de turiști (precum China, India, Rusia etc.).

4.8 În opinia Comitetului, comunicarea Comisiei nu insistă suficient asupra rolului tehnologiilor informației și comunicării (TIC) în noul context al turismului, atât din punct de vedere al utilizatorilor, cât și al întreprinderilor și actorilor implicați. Munca de cercetare și dezvoltare în sectorul turistic în vederea îmbunătățirii utilizării acestor tehnologii trebuie să reprezinte o prioritate pentru următorii ani. Fără îndoială, acest efort va avea ca rezultat o mai bună gestionare a destinațiilor, a întreprinderilor și a turiștilor pentru atingerea echilibrului urmărit.

4.9 Voința manifestată de a adopta măsuri concrete și, în special, de a utiliza mai bine instrumentele financiare europene disponibile este importantă, însă este necesar să se propună un program orientat în mod specific spre îndeplinirea principalelor obiective ale turismului european, identificate perfect în cadrul comunicării. Trebuie să se garanteze că toate fondurile destinate în mod direct sau indirect turismului îndeplinesc criteriile de eficacitate și eficiență.

4.10 Nu se poate înțelege comunicarea Comisiei fără a lua în considerare contribuțiile importante ale raportului Grupului pentru un turism durabil; acest document a adus idei valoroase pentru elaborarea Agendei, în special în ceea ce privește atribuirea unui rol fiecărei părți interesate din sector. Efortul depus de experți de renume timp de mai multe luni a fost, fără îndoială, încununat de succes și oferă perspective complementare și concrete în numeroase aspecte legate de durabilitate și competitivitate.

4.11 Comunicarea Comisiei nu indică în mod clar rolul acordat statisticilor din domeniul turismului. Este necesară o colaborare clară în domeniul statisticilor privind turismul, în vederea monitorizării punerii în practică a Agendei și, în special, pentru a se acorda o mai mare atenție variabilelor referitoare la durabilitate, competitivitate și ocuparea forței de muncă.

4.12 Comunicarea Comisiei afirmă în mod clar necesitatea de a integra politicile pentru durabilitate și competitivitate în domeniul turismului în orientările celorlalte politici ale Comisiei și ale Uniunii Europene în general, pentru a se asigura îndeplinirea obiectivelor stabilite în Agendă.

4.13 Precum se menționa în Avizul CESE privind Declarația de la Katowice, în Avizul pe tema „Turismul și cultura: două forțe în serviciul creșterii economice”, în Avizul privind noua politică în domeniul turismului și în alte documente ale CESE, va fi necesară, de asemenea, lansarea unor campanii de comunicare pentru informarea și motivarea întregii populații europene și, în special, a tinerilor.

4.14 Comitetul consideră esențial ca formarea, atât cea teoretică, cât și cea la locul de muncă, să răspundă necesităților întreprinderilor și să sporească capacitatea de inserție profesională a persoanelor. Certificarea și recunoașterea cunoștințelor și competențelor la nivel european trebuie să constituie un instrument pentru a facilita crearea unui număr sporit de locuri de muncă și a unor condiții de lucru mai bune în sectorul turismului.

4.15 Pentru a îmbunătăți competitivitatea și durabilitatea turismului, trebuie să se ia în considerare caracteristicile specifice ale destinațiilor. Comitetul recomandă ca, la elaborarea politicilor și propunerilor în acest domeniu, să se țină seama de particularitățile acelor state membre care depind în mare măsură de turism și să se acorde atenția cuvenită necesităților diferitelor teritorii. În același timp, trebuie observat că turismul către destinații îndepărtate poate avea un impact deosebit de puternic asupra schimbărilor climatice, prin efectele și emisiile produse de călătoriile pe distanțe lungi. În viitor, ar trebui să se pună mai mult accentul pe avantajele pe care le presupune alegerea unor destinații mai apropiate de punctul de plecare, care pot fi atinse cu emisii de carbon mai reduse.

Bruxelles, 10 iulie 2008

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Dimitris DIMITRIADIS

ANEXĂ

la avizul Comitetului Economic și Social European

Următorul text al punctului 4.15 din Avizul secțiunii a obținut mai mult de o pătrime din voturile exprimate, însă a fost modificat prin amendamentul adoptat de Adunarea plenară:

„4.15 Pentru a îmbunătăți competitivitatea și durabilitatea turismului, trebuie să se ia în considerare caracteristicile specifice ale destinațiilor. Comitetul recomandă ca, la elaborarea politicilor și propunerilor în acest domeniu, să se țină seama de particularitățile acelor state membre care depind în mare măsură de turism și să se acorde atenția cuvenită necesităților diferitelor teritorii.”

Rezultatul votului

Voturi pentru adăugarea unei noi fraze: 48 Voturi împotriva: 43 Abțineri: 16
